

CHELTUIELILE PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI

ÎN ANUL 2023

Protecția mediului înglobează mai multe activități direcționate către o mai bună întreținere sau restaurare a unui mediu curat, prin colectarea, reciclarea și tratarea deșeurilor, prevenirea emisiilor de substanțe poluante, a zgomotelor sau prin reducerea prezenței substanțelor poluante în mediul înconjurător.

Analiza cheltuielilor în domeniul mediului permite evaluarea efortului făcut pentru prevenirea, reducerea și eliminarea poluării rezultată din producția sau consumul de bunuri și servicii.

Cheltuielile pentru protecția mediului însumează investițiile și cheltuielile curente realizate de către administrația publică, producătorii nespecializați și cei specializați.

Datele prezentate în această publicație sunt rezultatul cercetării statistice privind cheltuielile pentru protecția mediului, în anul 2023.

La agregarea datelor la nivel național s-a avut în vedere riscul dublei înregistrări care poate apărea atât în situația cumulării cheltuielilor utilizatorilor de servicii pentru protecția mediului cât și ale producătorilor acestora, respectiv includerea la cheltuielile totale a costurilor înregistrate de producătorii care realizează servicii de protecția mediului, precum și a plăților făcute de utilizatori pentru achiziționarea acestor servicii de la terți. În acest sens, pentru a evita dubla înregistrare **la calculul cheltuielilor totale la nivel național au fost incluse investițiile, cheltuielile curente interne și alte cheltuieli ale administrației publice (subvenții acordate, transferuri), nefiind incluse cheltuielile curente externe.**

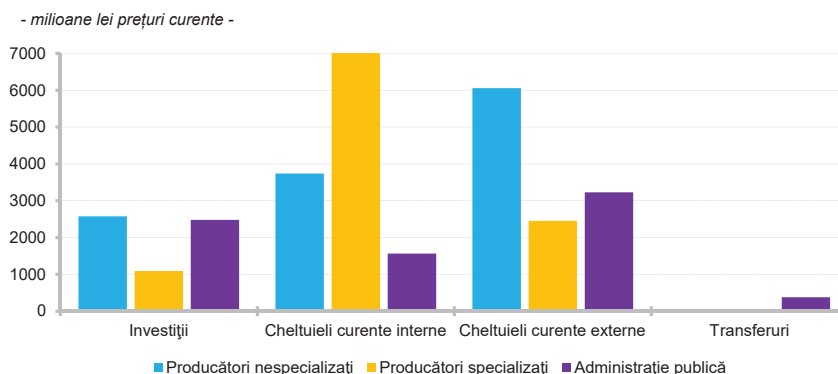
Tabelul 1: Ponderea investițiilor și a cheltuielilor curente interne pentru protecția mediului la nivel național în Produsul Intern Brut, în perioada 2013 – 2023

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023*
- Investiții	0,6	0,6	0,9	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
- Cheltuieli curente interne	1,8	1,2	1,2	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,8

* date provizorii

Cheltuielile pentru protecția mediului pot fi analizate urmărind principalele categorii de producători implicate: administrația publică, producătorii nespecializați și cei specializați în producerea serviciilor de protecția mediului.

Figura 1. Cheltuielile pentru protecția mediului pe categorii de producători, în anul 2023

Copyright © INS 2024

- Reproducerea conținutului acestei publicații, integrală sau parțială, în forma originală sau modificată, precum și stocarea într-un sistem de regăsire sau transmiterea sub orice formă și prin orice mijloace sunt interzise fără autorizarea scrisă a Institutului Național de Statistică.
- Utilizarea conținutului acestei publicații, cu titlu explicativ sau justificativ, în articole, studii, cărți este autorizată numai cu indicarea clară și precisă a sursei.

Diracția autoare: Direcția Generală de Statistică Economică
Diracția de Statistici Agricole și de Mediu

Coordonatorii ediției:

Florentina Viorica GHEORGHE – Director general
Ioana DIMA – Director
Carmen ROMANIUC – Director adjunct

Autori: Victor ENE - expert

Tehnoredactare: Victor ENE - expert

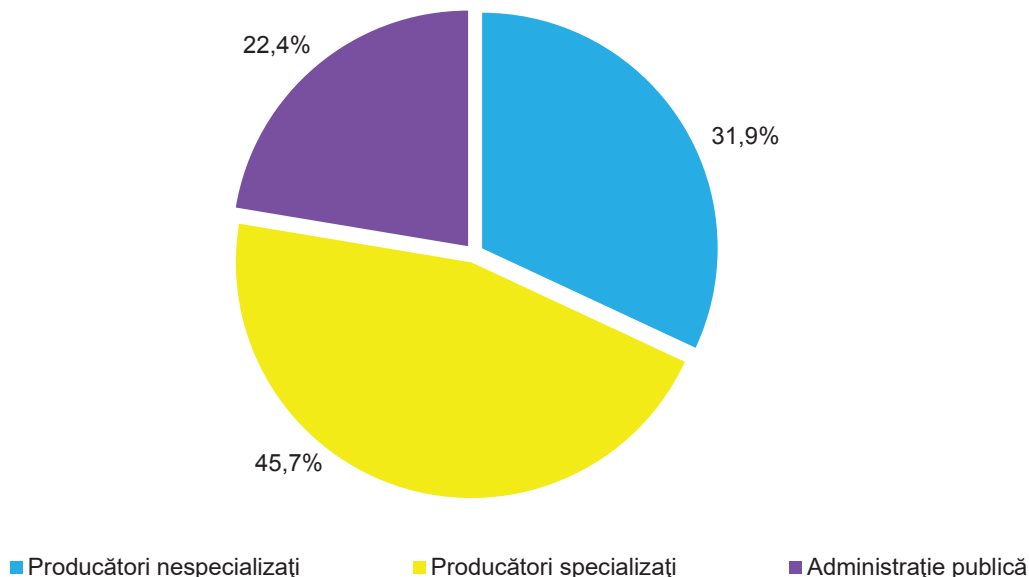
Concepție și realizare:

Grafică: Victor ENE - expert

Coperta: Laurențiu MUNTEANU - consilier

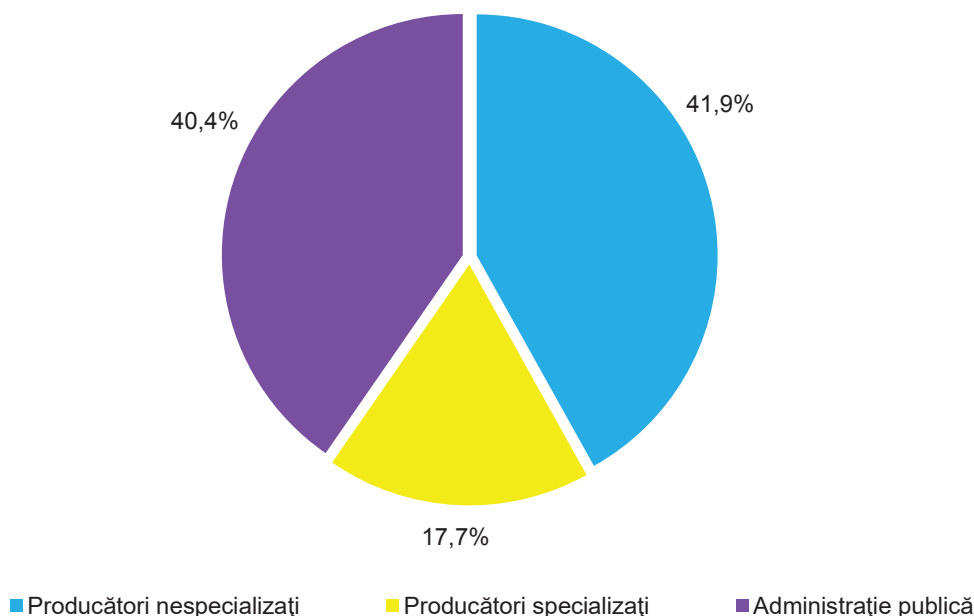
Ponderea cea mai mare în totalul cheltuielilor pentru protecția mediului la nivel național, pentru anul 2023, o dețin producătorii specializați cu cheltuieli de 9031,3 mil. lei și producătorii nespecializați cu 6313,1 mil. lei urmate de administrația publică cu 4422,9 mil. lei.

Figura 2. Distribuția cheltuielilor pentru protecția mediului pe grupe de producători, la nivel național, în anul 2023

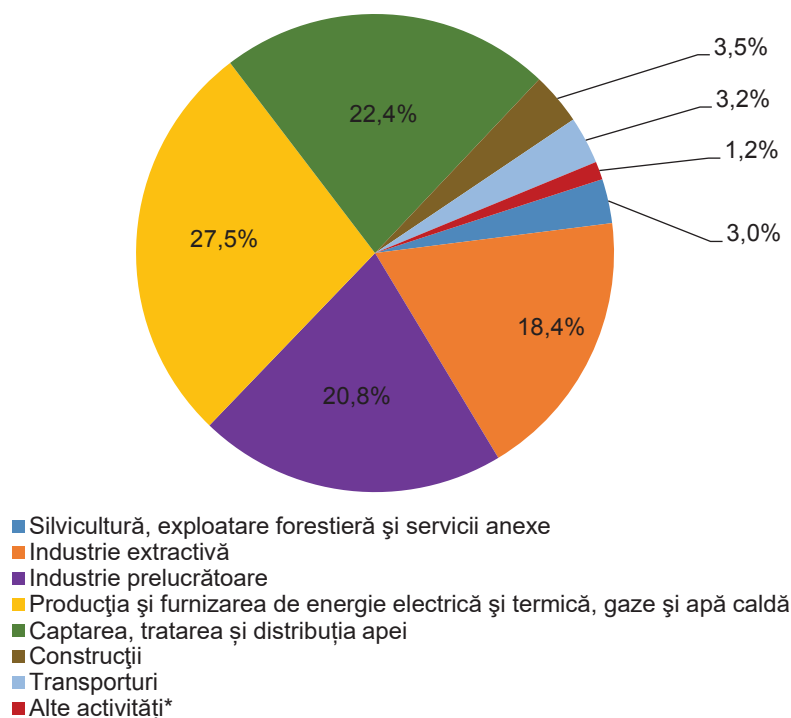
În anul 2023, la nivel național, investițiile pentru protecția mediului au reprezentat aproximativ 31,1% din totalul cheltuielilor pentru protecția mediului.

Figura 3. Distribuția investițiilor pentru protecția mediului pe grupe de producători, în anul 2023

Pentru producătorii *nespecializați*, pe sectoare de activitate, cele mai mari cheltuieli pentru protecția mediului au fost înregistrate în sectorul „Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze și apă caldă” cu 3395,5 mil. lei, reprezentând 27,4% din totalul cheltuielilor de mediu ale acestei categorii de producători. Sunt urmate de "Captarea, tratarea și distribuția apei " cu 2772,9 mil. lei lei, reprezentând 22,4% din totalul cheltuielilor de mediu ale acestei categorii de producători.

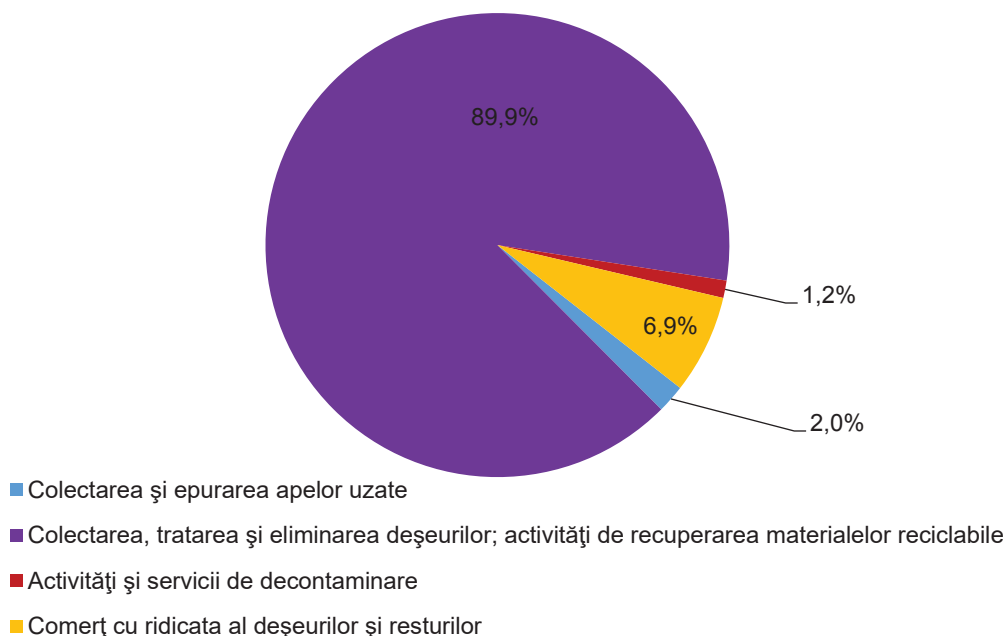
Figura 4. Distribuția cheltuielilor pentru protecția mediului a producătorilor nespecializați pe sectoare de activitate, în anul 2023

*Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică, cercetare-dezvoltare, alte activități profesionale, științifice și tehnice.

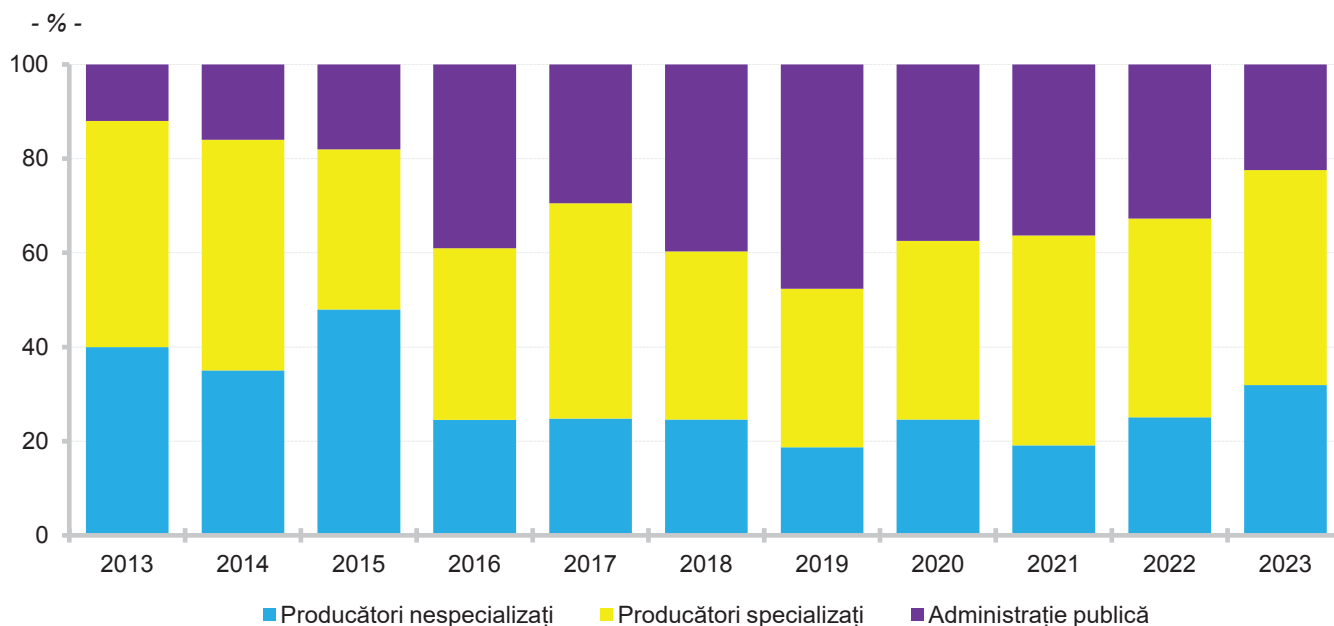
Pentru producătorii *specializați*, pe sectoare de activitate, cele mai mari cheltuieli pentru protecția mediului au fost înregistrate în sectorul „Colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor; activități de recuperare a materialelor reciclabile”, cu 10.328,4 mil. lei, respectiv 89,9% din totalul cheltuielilor de mediu ale acestei categorii de producători. Sunt urmate de "Comerț cu ridicata al deșeurilor și resturilor", cu 791,6 mil. lei, respectiv 6,9% din totalul cheltuielilor de mediu ale acestei categorii de producători.

Figura 5. Distribuția cheltuielilor pentru protecția mediului a producătorilor specializați pe sectoare de activitate, în anul 2023

Cheltuielile pentru protecția mediului, *pe categorii de producători*, sunt constituite din investiții și cheltuieli curente. Pentru sectorul public, cheltuielile includ și transferuri ale administrației publice.

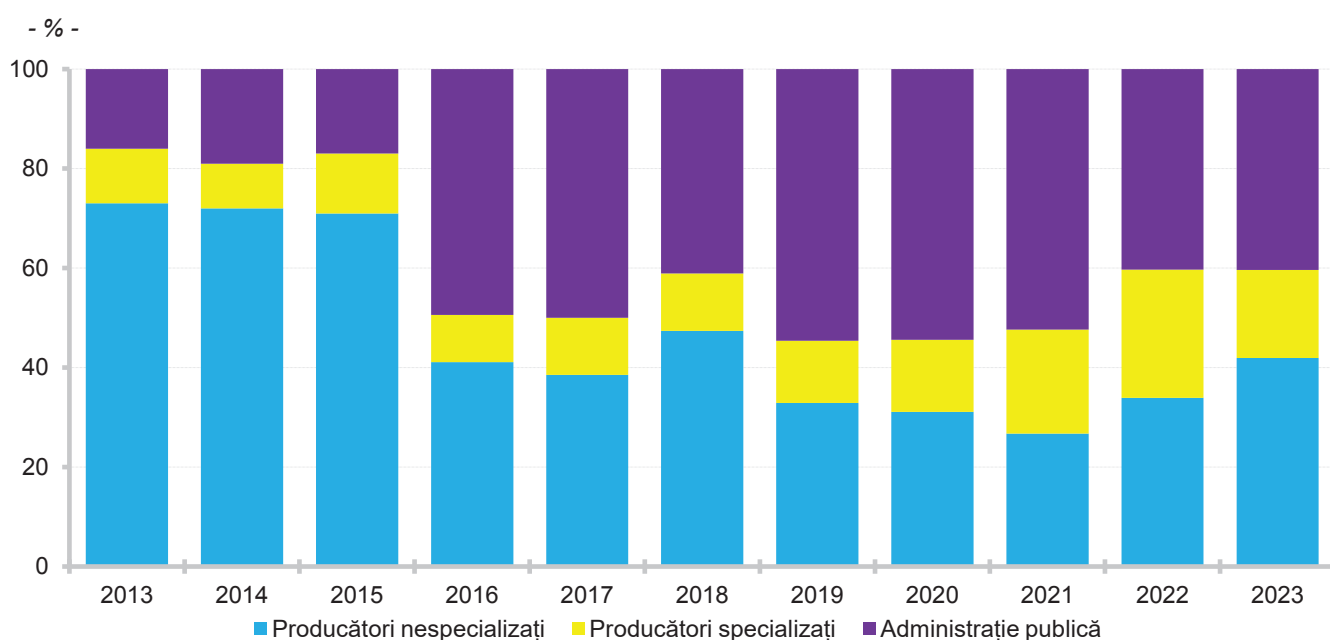
Figura 6. Distribuția cheltuielilor pentru protecția mediului la nivel național pe categorii de producători, în perioada 2013 – 2023

În perioada 2013-2023, în cadrul cheltuielilor pentru protecția mediului, cea mai mare pondere au avut-o cele ale producătorilor specializați cu o medie pe întreaga perioadă analizată de 41,1% din cheltuielile tuturor categoriilor de producători. Este urmată de media administrației publice, cu o pondere medie de 30,1% și de producătorii nespecializați cu o pondere medie de 28,8%.

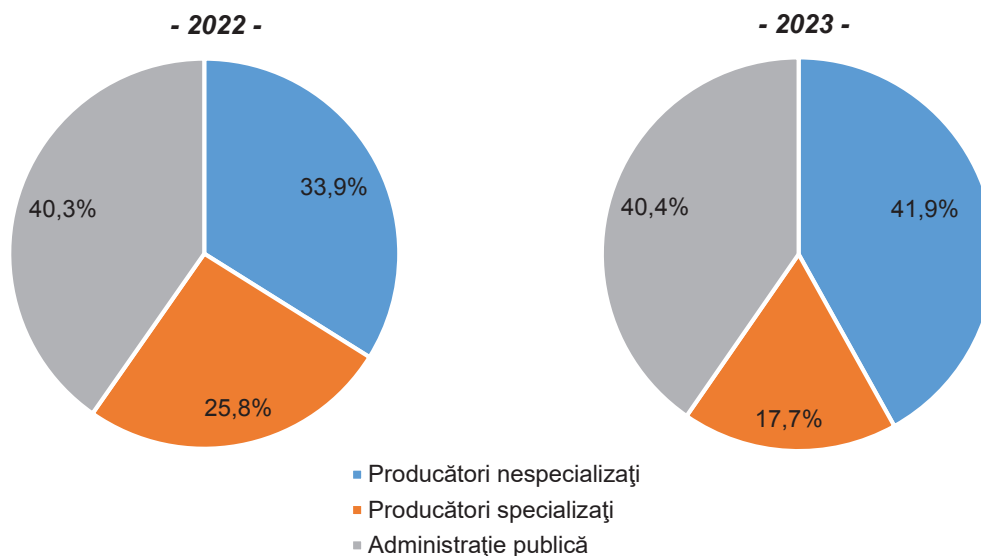
Distribuția investițiilor pentru protecția mediului diferă de la un an la altul în perioada analizată. Ponderea cea mai mare înregistrându-se la producătorii nespecializați cu o medie pe întreaga perioadă analizată de 46,3% din investițiile tuturor categoriilor de producători. În anul 2023, cele mai mari investiții au fost realizate de producătorii nespecializați (41,9%).

Figura 7. Distribuția investițiilor pentru protecția mediului pe categorii de producători, în perioada 2013 - 2023

În anul 2023 s-au înregistrat investiții totale pentru protecția mediului de 6144,0 mil. lei prețuri curente față de anul 2022 când s-au înregistrat investiții totale de 4833,2 mil. lei prețuri curente.

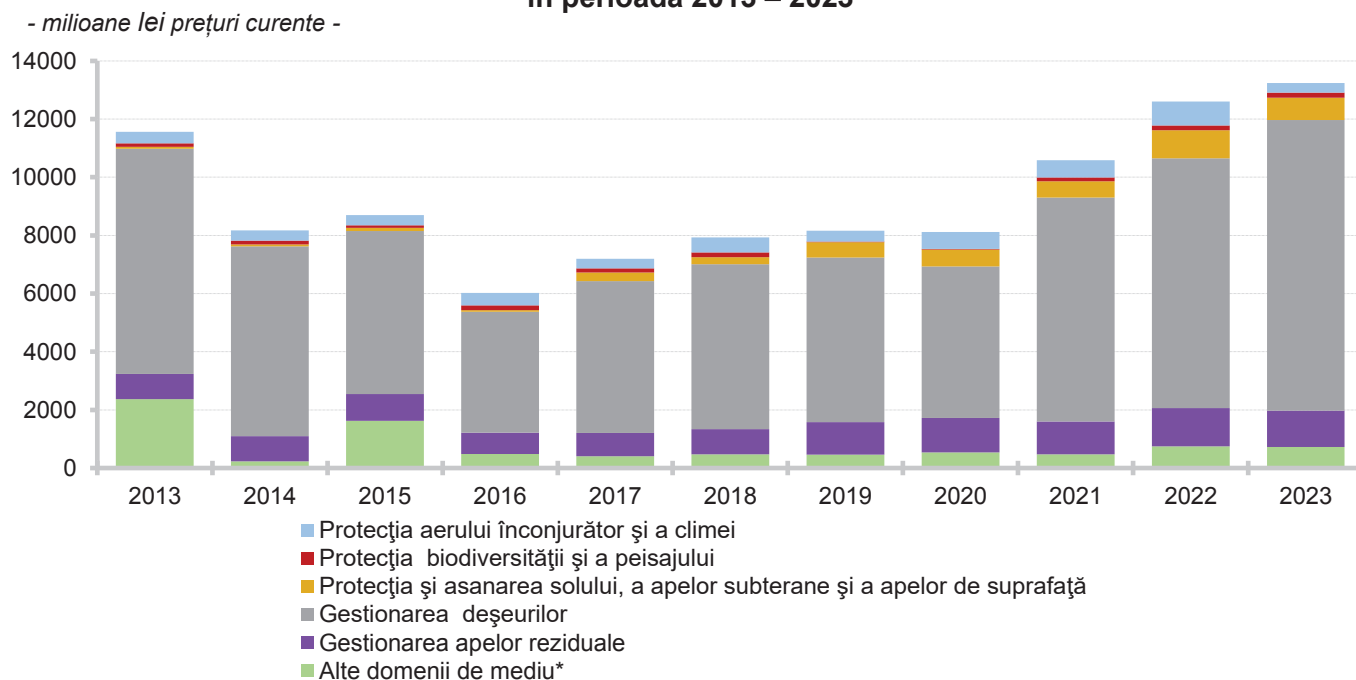
Figura 8. Investiții pentru protecția mediului, pe grupe de producători, în anul 2023 comparativ cu anul 2022

Din totalul cheltuielilor curente interne pentru protecția mediului, domeniile de mediu pentru care s-au înregistrat cele mai mari cheltuieli curente interne în anul 2023 sunt: gestionarea deșeurilor cu 75,4%, gestionarea apelor reziduale cu 9,4% și protecția și asanarea solului și a apelor subterane și a apelor de suprafață cu 5,8%.

Analizând cheltuielile curente interne pentru protecția mediului, în perioada 2013 – 2023, pe domenii de mediu, se observă că ponderea medie cea mai ridicată s-a înregistrat în domeniul gestionarea deșeurilor cu 70,4%, urmată de gestionarea apelor reziduale cu o medie 11,1% și de alte domenii de mediu cu o medie de 8,2% .

Figura 9. Cheltuieli curente interne pentru protecția mediului, pe domenii de mediu, în perioada 2013 – 2023

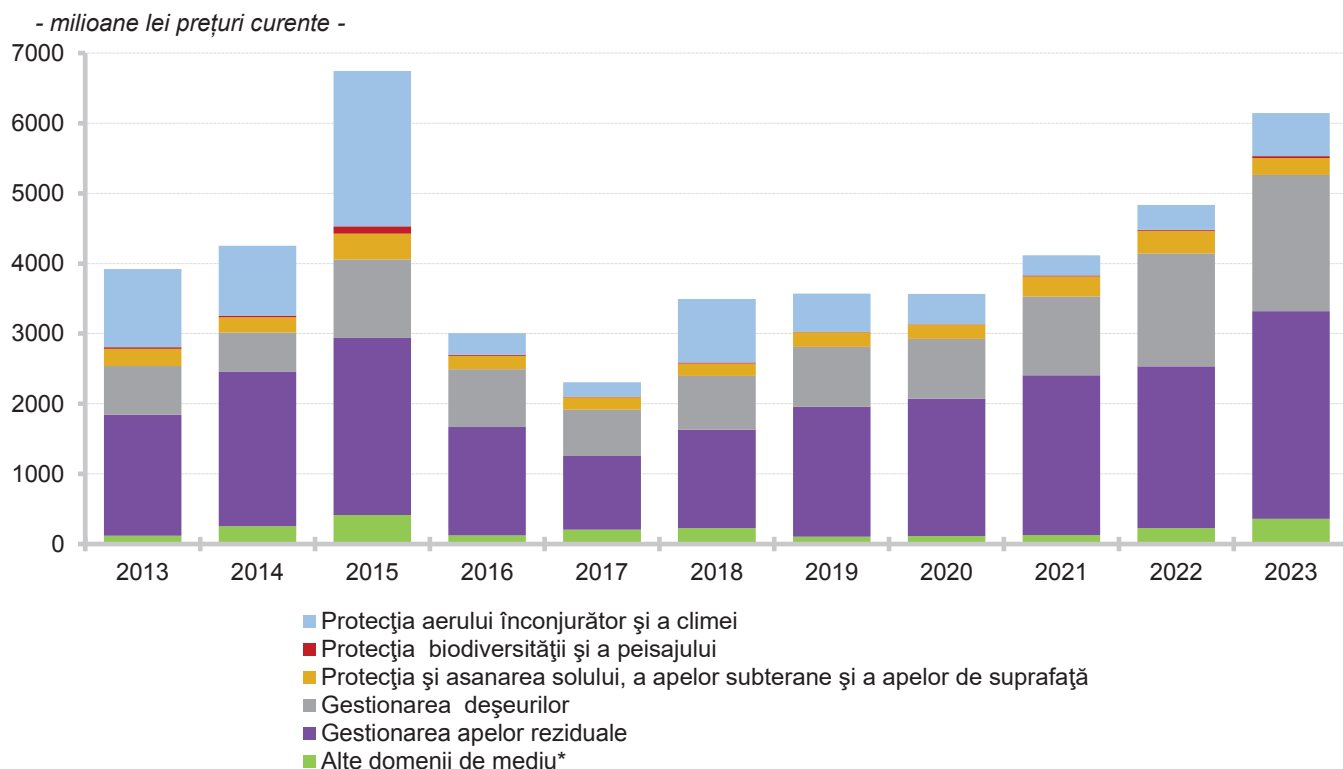

* Cuprinde domeniile: reducerea zgomotului și vibrațiilor, protecția împotriva radiațiilor, cercetare și dezvoltare în domeniul mediului și alte activități de mediu

Din totalul investițiilor pentru protecția mediului, domeniile de mediu pentru care s-a investit cel mai mult în anul 2023 au fost: gestionarea apelor reziduale (48,2%), gestionarea deșeurilor (31,6%) urmate de protecția aerului înconjurător și a climei cu 10,0%.

Referitor la investițiile pentru protecția mediului, pentru perioada 2013 – 2023, pe domenii de mediu, ponderea medie cea mai mare a avut-o domeniul gestionarea apelor reziduale cu o medie de 48,0%, urmată de gestionarea deșeurilor cu 24,1%.

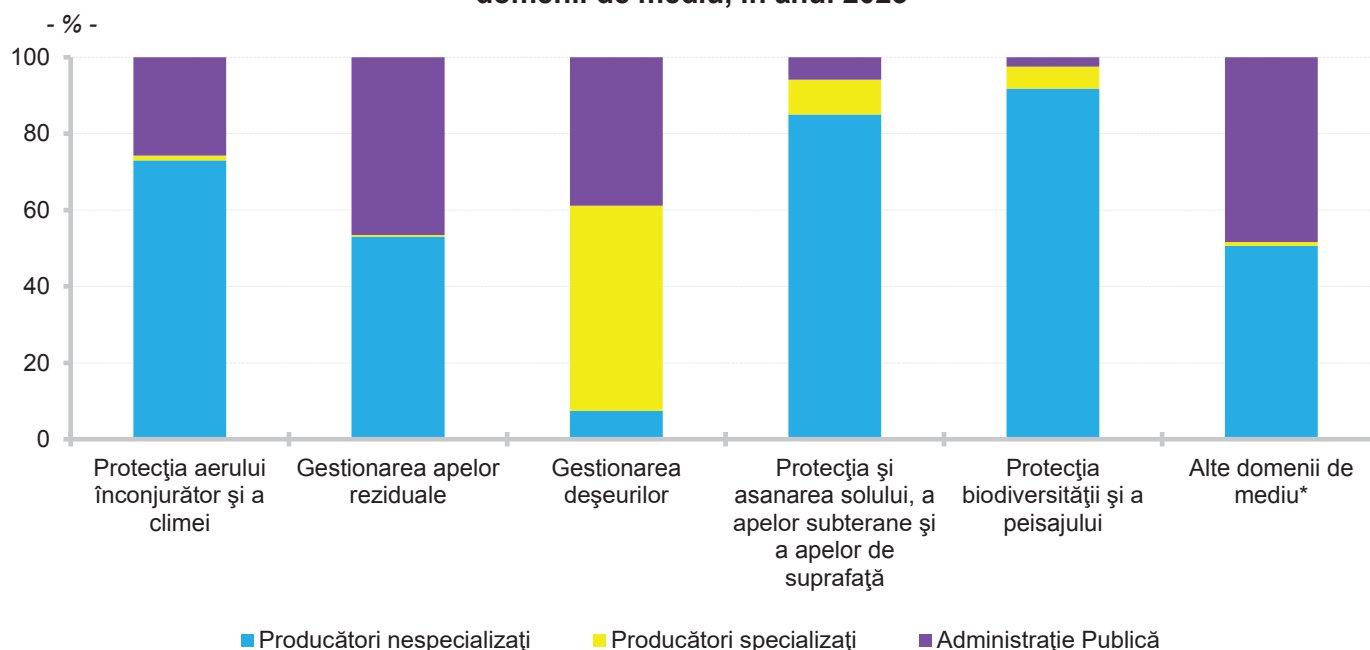
Figura 10. Investiții pentru protecția mediului, pe domenii de mediu, în perioada 2013 - 2023

*Cuprinde domeniile: reducerea zgomotului și vibrațiilor, protecția împotriva radiațiilor, cercetare și dezvoltare în domeniul mediului și alte activități de mediu

În anul 2023, pe domenii de mediu, cele mai mari investiții au fost înregistrate de către producătorii nespecializați în domeniul gestionarea apelor reziduale (1,6 miliarde de lei), reprezentând 53,1% din investițiile pentru protecția mediului pentru acest domeniu de mediu și 25,6% din totalul investițiilor pentru protecția mediului.

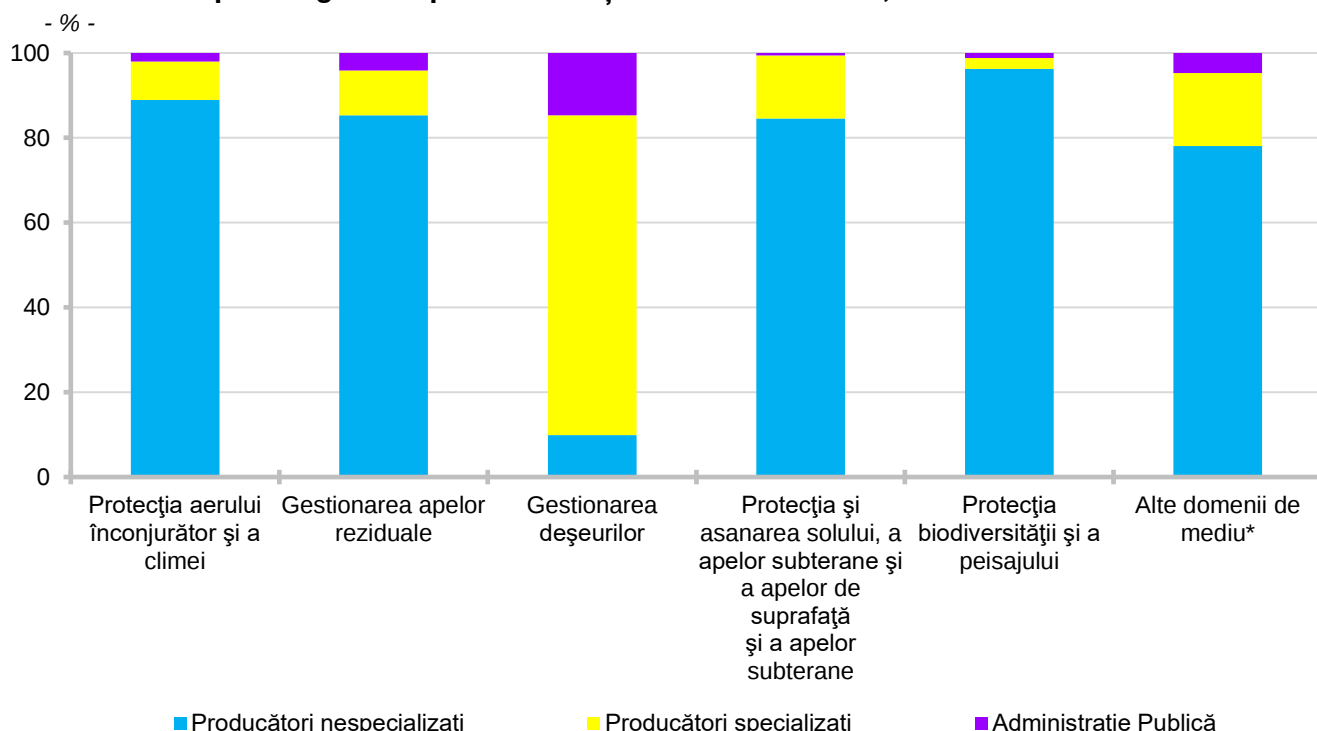
Figura 11. Distribuția investițiilor pentru protecția mediului pe categorii de producători și domenii de mediu, în anul 2023

*Cuprinde domeniile: reducerea zgomotului și vibrațiilor, protecția împotriva radiațiilor, cercetare și dezvoltare în domeniul mediului și alte activități de mediu

În anul 2023, pe domenii de mediu, cele mai însemnate cheltuieli curente interne pentru protecția mediului au fost înregistrate la nivelul producătorilor specializați, pentru domeniul gestionarea deșeurilor (7,5 miliarde lei), reprezentând circa 75,4% din totalul cheltuielilor curente interne pentru acest domeniu de mediu și 56,9% din totalul cheltuielilor curente interne pentru protecția mediului.

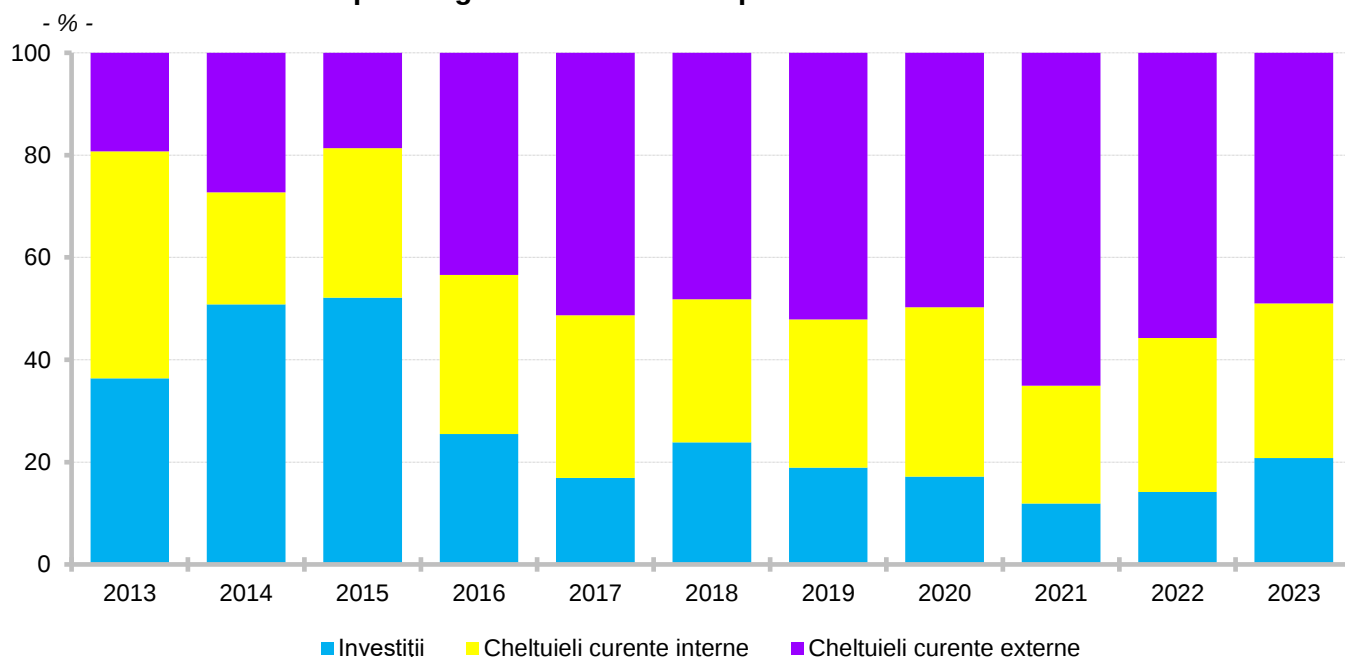
Figura 12. Distribuția cheltuielilor curente interne pentru protecția mediului pe categorii de producători și domenii de mediu, în anul 2023

* Cuprinde domeniile: reducerea zgomotului și vibrațiilor, protecția împotriva radiațiilor, cercetare și dezvoltare în domeniul mediului și alte activități de mediu

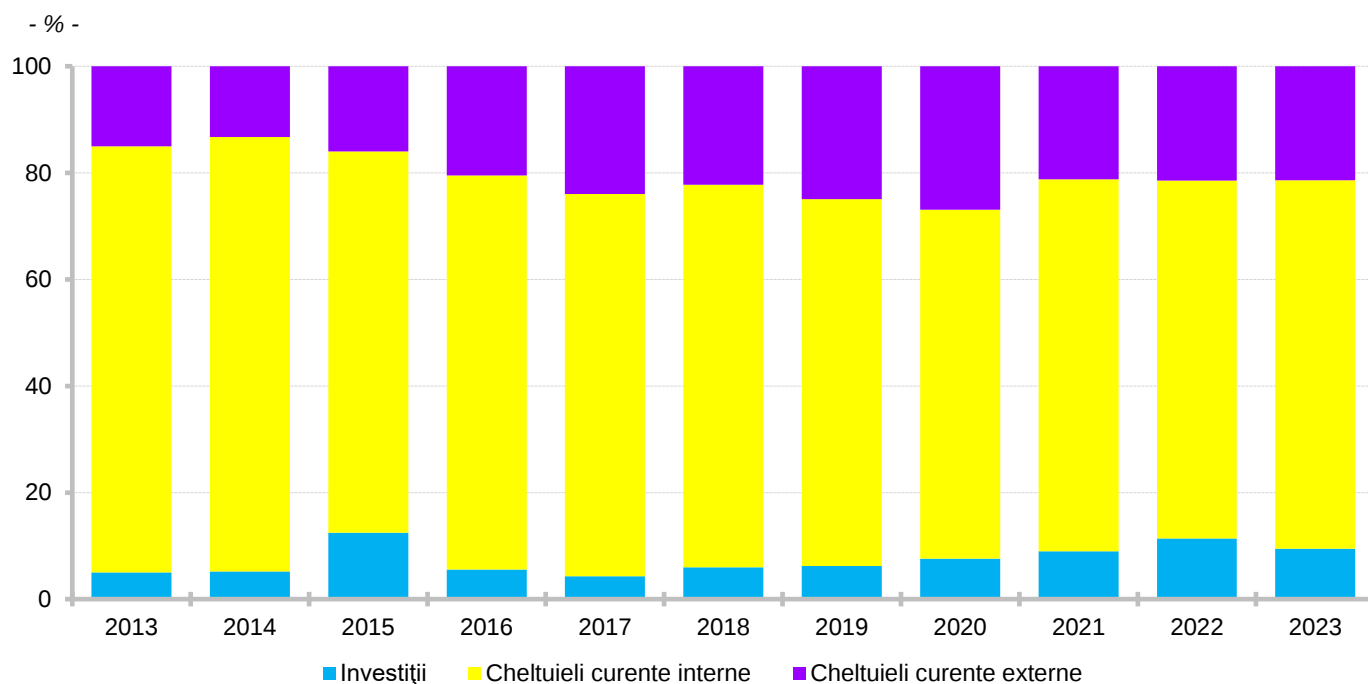
Producătorii nespecializați au înregistrat cele mai mari investiții pentru protecția mediului, cu o medie pentru întreaga perioadă analizată, 2013-2023, de peste 2,0 miliarde lei.

Figura 13. Distribuția cheltuielilor pentru protecția mediului a producătorilor nespecializați, pe categorii de cheltuieli în perioada 2013 - 2023

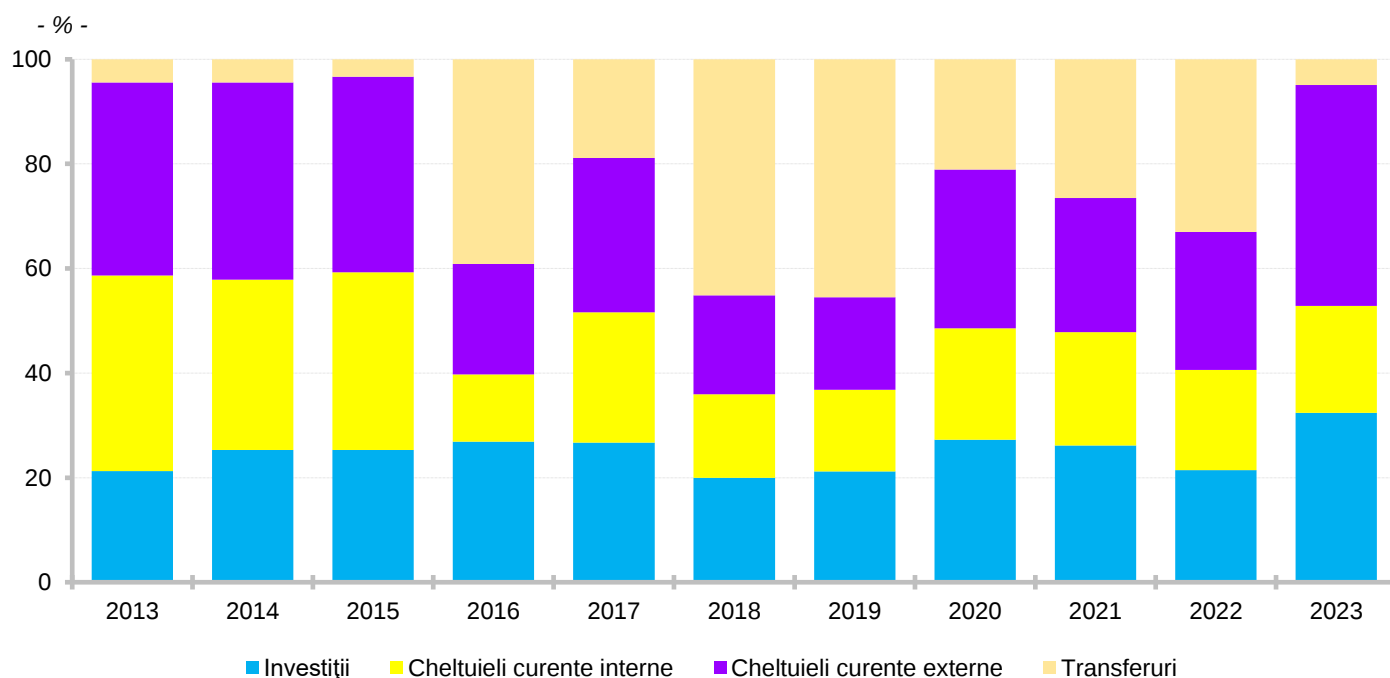
Producătorii specializați au înregistrat cele mai ridicate cheltuieli curente interne pentru protecția mediului, cu o medie pe întreaga perioadă analizată, 2013-2023, de aproximativ 5,6 miliarde lei.

Figura 14. Distribuția cheltuielilor pentru protecția mediului a producătorilor specializați, pe categorii de cheltuieli în perioada 2013 – 2023

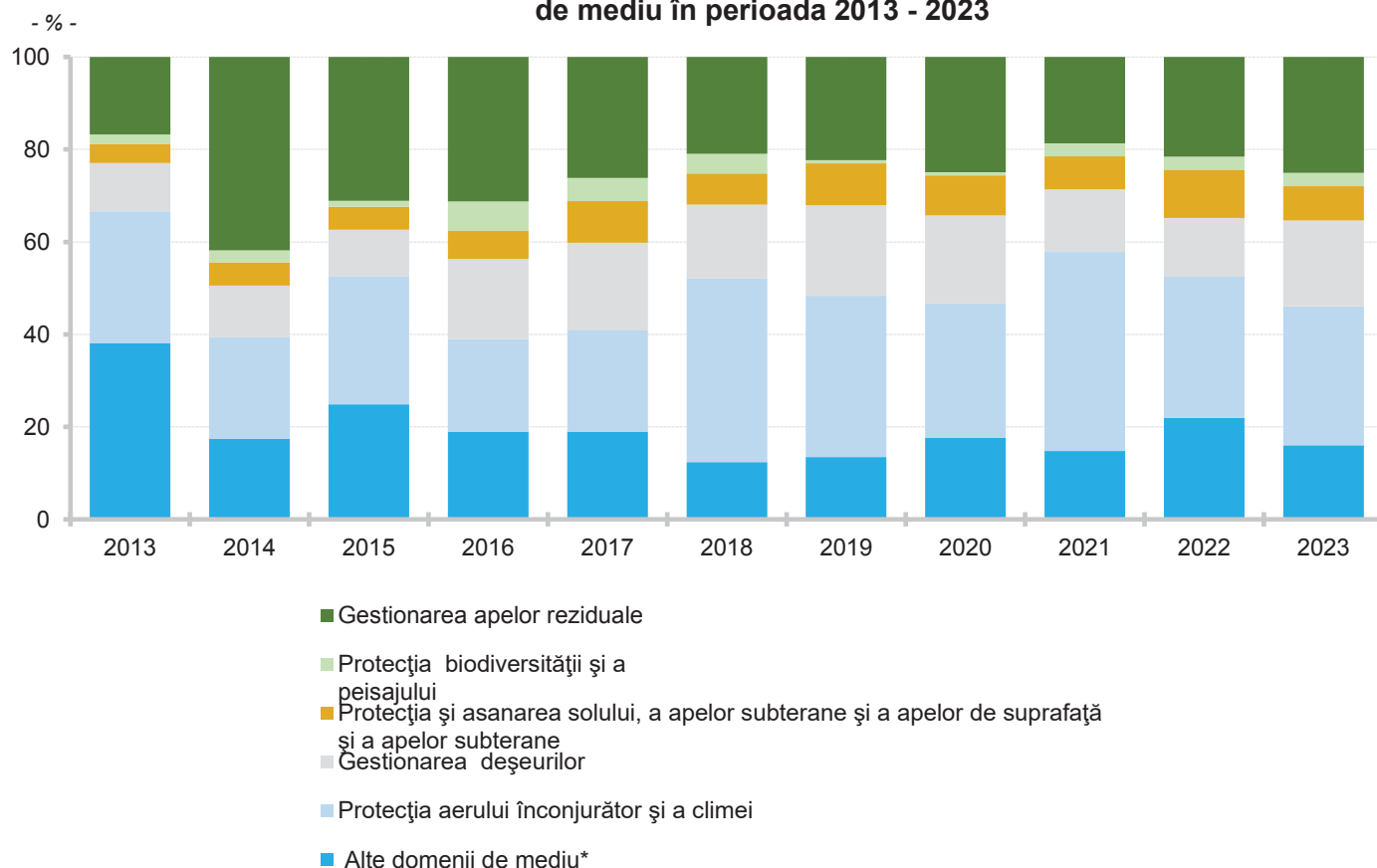
Pentru perioada analizată 2013-2023, administrația publică a realizat investiții cu o medie de 1,6 miliarde lei, cheltuieli curente interne cu o medie de 1,3 miliarde lei și transferuri cu o medie de aproximativ 1,6 miliarde lei.

Figura 15. Distribuția cheltuielilor pentru protecția mediului a administrației publice, pe categorii de cheltuieli în perioada 2013 – 2023

Producătorii nespecializați au realizat cele mai mari cheltuieli pentru protecția mediului în categoria protecția aerului înconjurător și a climei, cu o medie de 2,4 miliarde de lei, pentru perioada analizată.

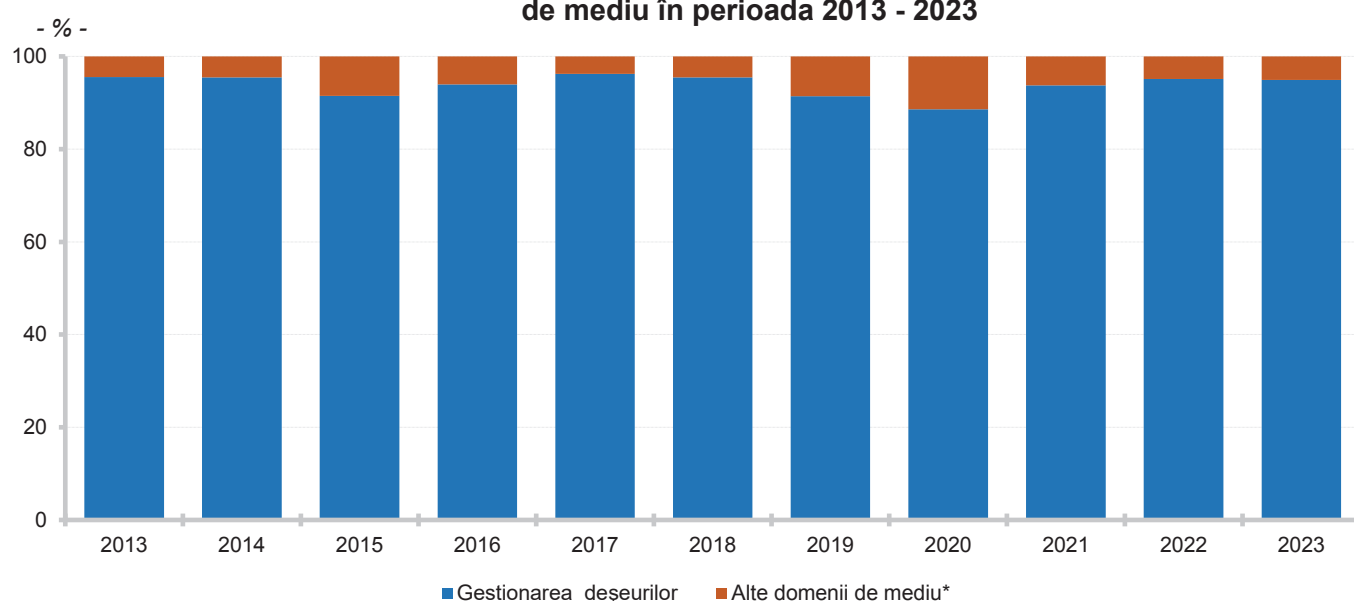
Figura 16. Distribuția cheltuielilor producătorilor nespecializați pentru protecția mediului pe domenii de mediu în perioada 2013 - 2023

* Cuprinde domeniile: reducerea zgomotului și vibrațiilor, protecția împotriva radiațiilor, cercetare și dezvoltare în domeniul mediului precum și alte activități de mediu.

Producătorii specializați au realizat cele mai mari cheltuieli pentru protecția mediului în domeniul gestionarea deșeurilor, cu o medie în perioada 2013-2023 de aproximativ 7,4 miliarde lei.

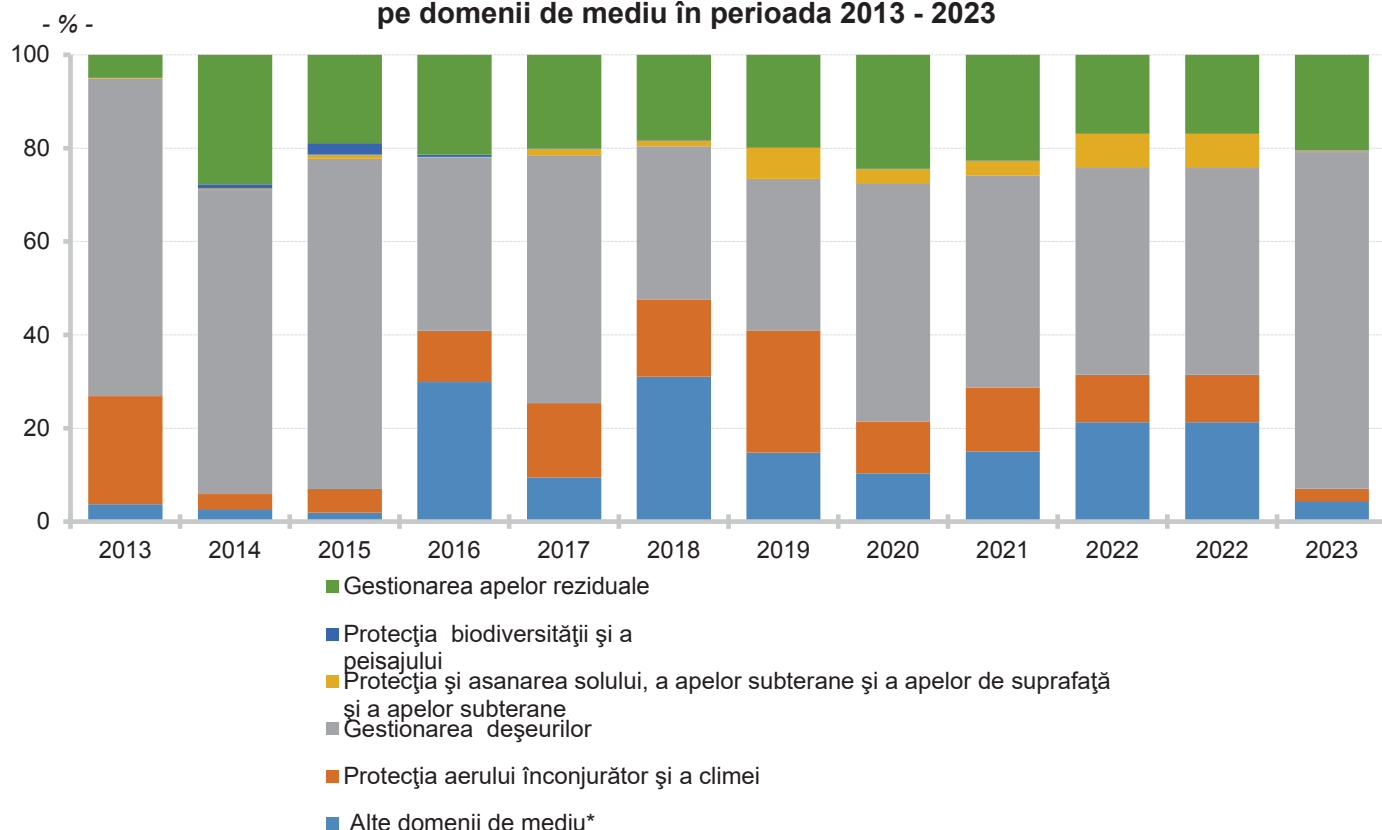
Figura 17. Distribuția cheltuielilor producătorilor specializați pentru protecția mediului pe domenii de mediu în perioada 2013 - 2023

* Cuprinde domeniile: protecția aerului înconjurător și a climei, gestionarea apelor reziduale, protecția și asanarea solului, a apelor subterane și a apelor de suprafață, protecția biodiversității și a peisajului, reducerea zgomotului și vibrațiilor, protecția împotriva radiațiilor, cercetare și dezvoltare în domeniul mediului precum și alte activități de mediu.

Pentru perioada 2013-2023 pentru administrația publică, cele mai însemnate cheltuieli pentru protecția mediului s-au înregistrat în domeniul gestionarea deșeurilor, cu o medie de aproximativ 3,1 miliarde lei.

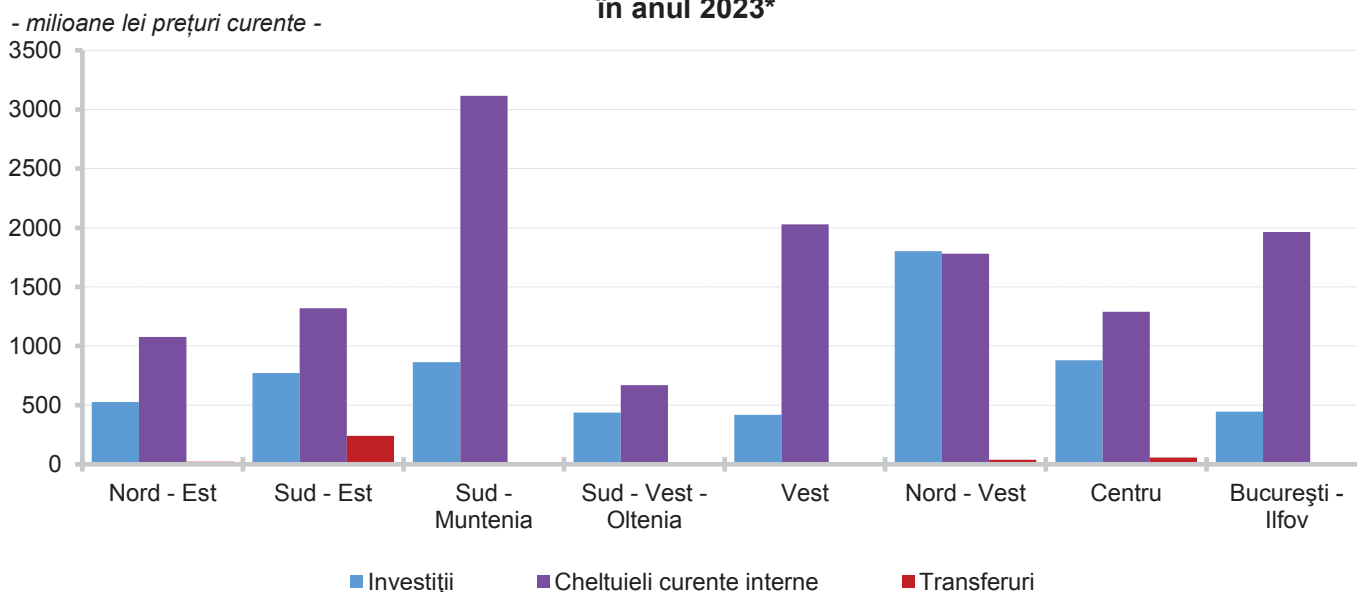
Figura 18. Distribuția cheltuielilor administrației publice pentru protecția mediului pe domenii de mediu în perioada 2013 - 2023

* Cuprinde domeniile: reducerea zgomotului și vibrațiilor, protecția împotriva radiațiilor, cercetare și dezvoltare în domeniul mediului precum și alte activități de mediu.

În anul 2023, pe regiuni de dezvoltare, cele mai mari investiții pentru protecția mediului* au fost efectuate în regiunea Nord - Vest (29,3% din totalul investițiilor), urmată de regiunea Centru (14,3% din totalul investițiilor) și de Sud - Muntenia (14,1%). Cheltuielile curente interne pentru protecția mediului* cele mai însemnate au fost înregistrate în regiunea Sud-Muntenia și au reprezentat 23,5% din totalul acestora, urmată de regiunea Vest (15,3%) și de regiunea București-Ilfov (14,8%).

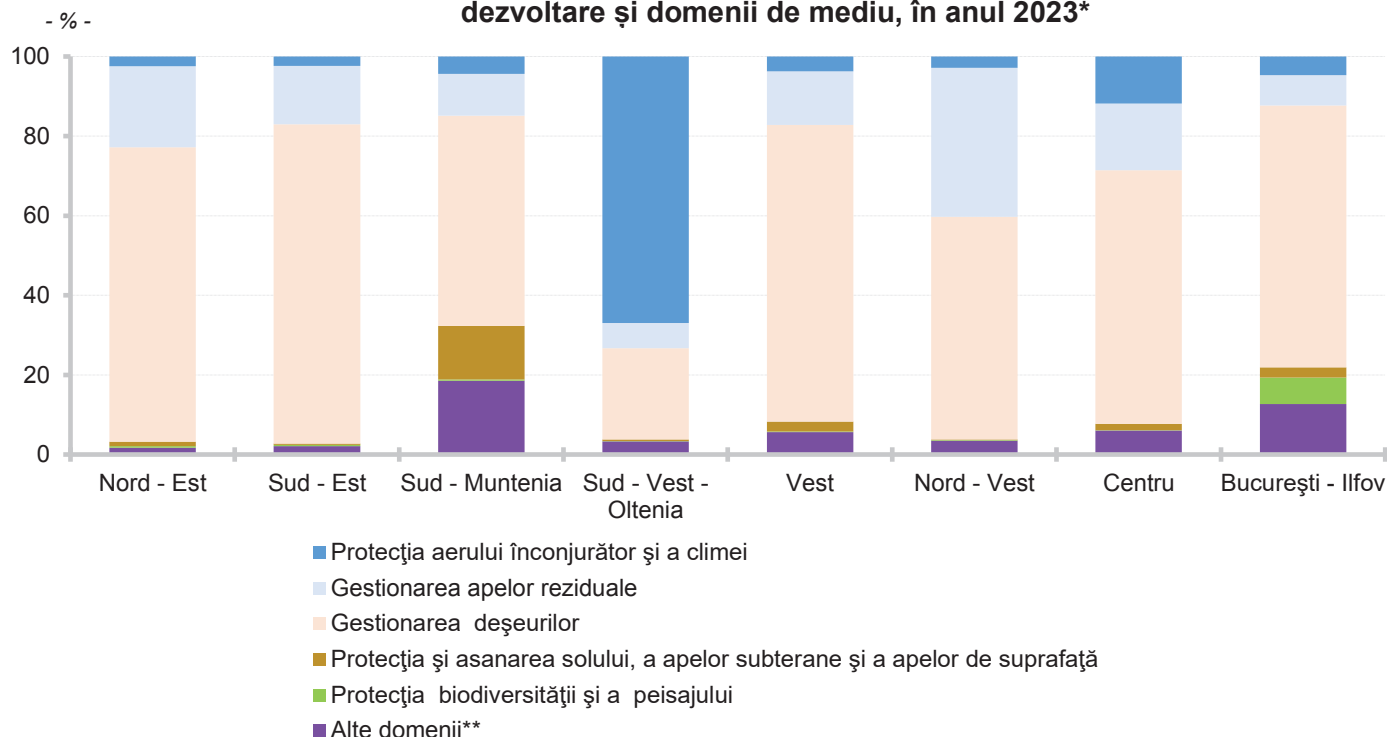
Figura 19. Cheltuielile pentru protecția mediului la nivel național pe regiuni de dezvoltare, în anul 2023*

* Nu cuprind administrația publică centrală

La nivel național, în anul 2023, în regiunea de dezvoltare București-Ilfov au fost înregistrate cele mai mari cheltuieli pentru protecția mediului în domeniul gestionarea deșeurilor (3,1 miliarde lei prețuri curente), urmate de cheltuielile regiunii de dezvoltare Sud-Muntenia, tot în domeniul gestionarea deșeurilor (3,0 miliarde lei prețuri curente).

Figura 20. Distribuția cheltuielilor pentru protecția mediului la nivel național pe regiuni de dezvoltare și domenii de mediu, în anul 2023*

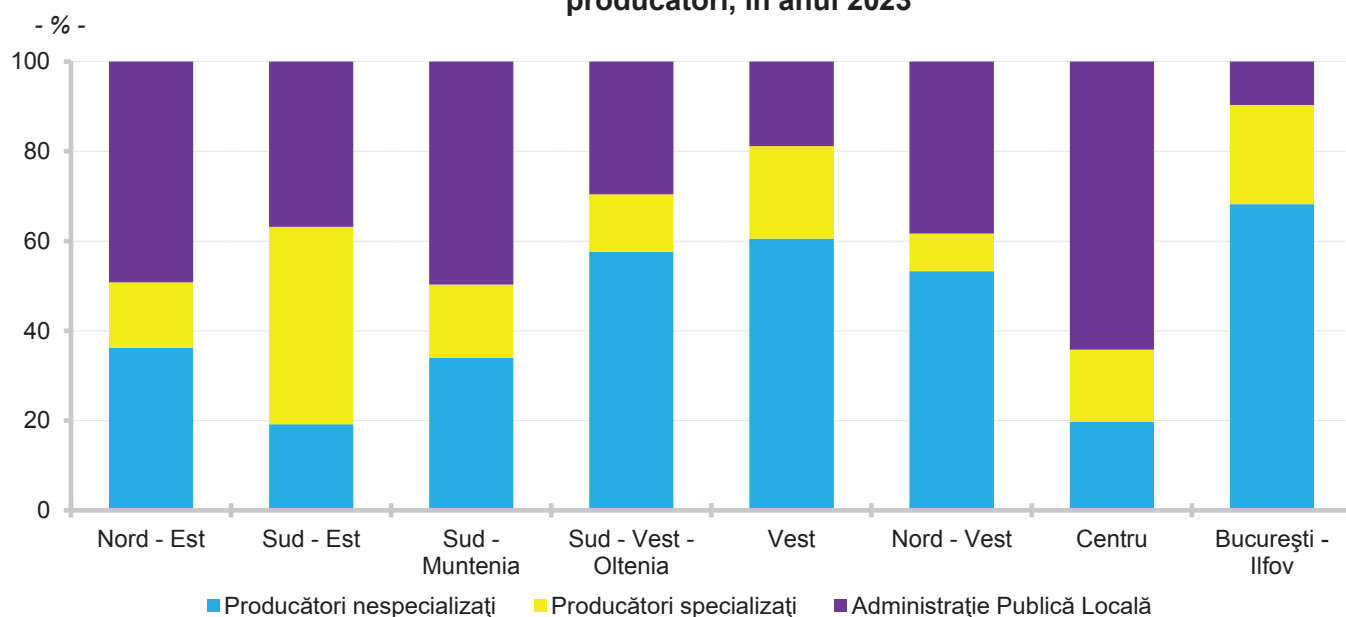

* Nu cuprinde administrația publică centrală.

** Cuprinde domeniile: reducerea zgomotului și vibrațiilor, protecția împotriva radiațiilor, cercetare și dezvoltare în domeniul mediului precum și alte activități de mediu.

În anul 2023, pe regiuni de dezvoltare, cele mai mari investiții au fost înregistrate de către producătorii nespecializați în regiunea de dezvoltare Nord-Vest (1,0 miliarde lei), reprezentând 53,3% din totalul investițiilor în această regiune de dezvoltare și 37,3% din totalul investițiilor pentru protecția mediului ale producătorilor nespecializați. Acestea sunt urmate de investițiile pentru protecția mediului ale administrației publice locale din regiunea de dezvoltare Nord-Vest (0,7 miliarde lei) reprezentând 38,3% din totalul acestora în această regiune și 27,9% din totalul investițiilor pentru protecția mediului administrației publice locale.

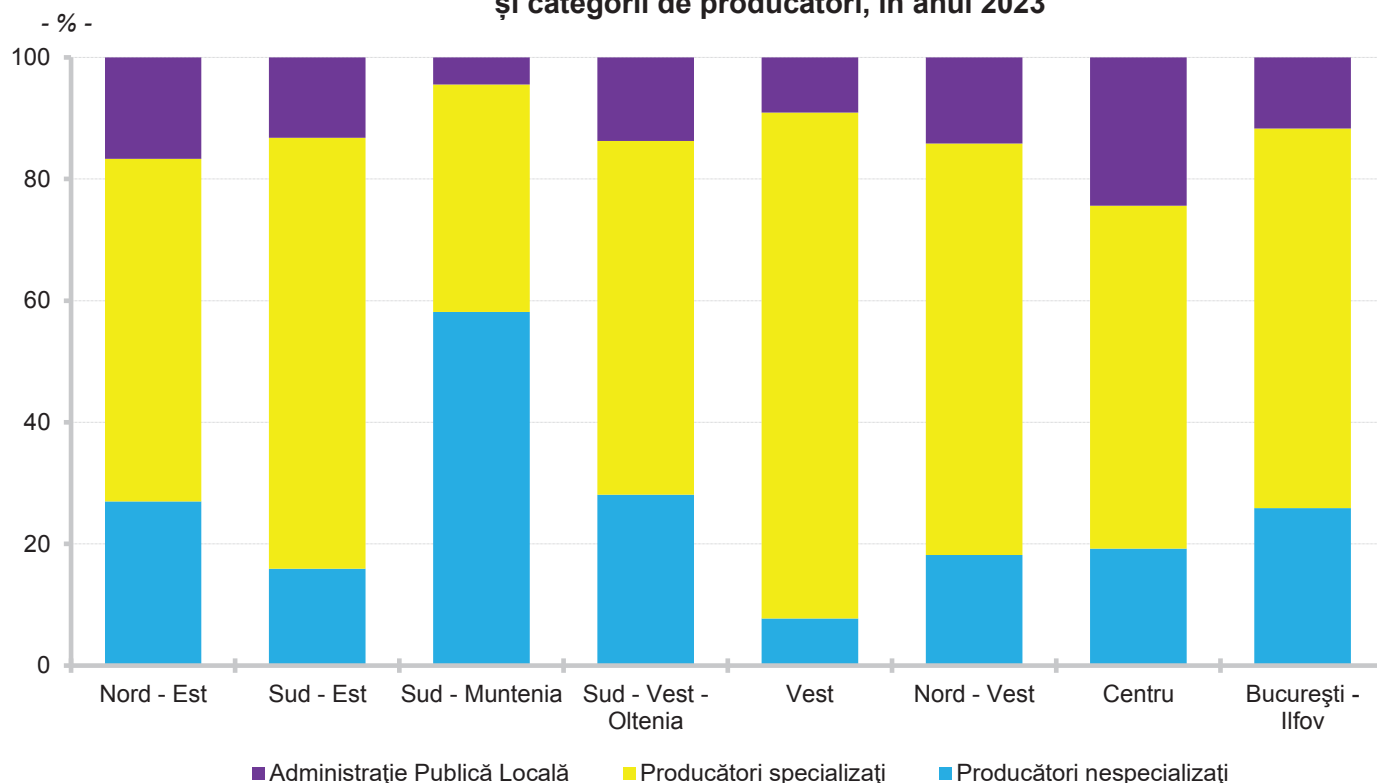
Figura 21. Distribuția investițiilor pentru protecția mediului pe regiuni de dezvoltare și categorii de producători, în anul 2023*

* Nu cuprind administrația publică centrală.

În anul 2023, pe regiuni de dezvoltare, cele mai mari cheltuieli curente interne au fost înregistrate de către producătorii nespecializați în regiunea de dezvoltare Sud-Muntenia (1,8 miliarde lei), reprezentând 58,2% din totalul cheltuielilor curente interne pentru protecția mediului din această regiune și 48,5% din totalul cheltuielilor curente interne pentru protecția mediului ale producătorilor nespecializați. Acestea sunt urmate de cheltuielile curente interne realizate de producătorii specializați din regiunea de dezvoltare Vest (1,7 miliarde lei), reprezentând 83,2% din totalul cheltuielilor curente interne pentru protecția mediului din această regiune și 21,2% din totalul cheltuielilor curente interne pentru protecția mediului ale acestei categorii de producători.

Figura 22. Distribuția cheltuielilor curente interne pentru protecția mediului pe regiuni de dezvoltare și categorii de producători, în anul 2023

DEFINIȚII

CHELTUIELI PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI: Reflectă fluxurile financiare alocate de întreprindere pentru acțiuni care au ca scop: prevenirea, reducerea sau combaterea pagubelor aduse mediului. Aceste acțiuni se referă la reducerea emisiilor de poluanți în aer, protecția apei de suprafață și a apei subterane, a solului, evitarea producerii deșeurilor, colectarea și tratarea acestora, reducerea zgomotului, protecția resurselor naturale și conservarea biodiversității, cercetarea științifică în vederea obținerii de produse, materii prime sau realizarea de procese de producție care nu deteriorează mediul, administrarea generală a mediului, alte activități de protecția mediului.

Cheltuielile totale la nivel național includ: investițiile, cheltuielile curente interne (cheltuielile executate de către personalul unității, fiind excluse cheltuielile curente externe, respectiv cheltuielile pentru cumpărarea de servicii de protecția mediului de la terți, precum și taxele plătite cu titlu de mediu).

INVESTIȚII: Includ cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, alte cheltuieli destinate creării de noi mijloace fixe pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția celor existente, cu scopul de protecție a mediului. Ele includ, de asemenea, valoarea serviciilor legate de transferul de proprietăți al mijloacelor fixe existente și al terenurilor (taxe, materiale, comisioane, cheltuieli de transport, de încărcare - descărcare).

Investiții pentru mijloace tehnice adăugate (investiții pentru tratarea poluării) – investiții în echipamente amplasate la sfârșitul procesului de producție, care constau în instalații sau părți de instalații, pentru utilizare în contextul protejării mediului. Aceste instalații operează independent de procesul de producție și au rolul de a trata poluarea deja generată (de exemplu emisiile) sau de a măsura nivelul de poluare.

Investiții pentru mijloace tehnice integrate (investiții pentru prevenirea poluării) – investiții în tehnologii integrate care reprezintă instalații sau părți de instalații adaptate, cu scopul de a reduce cantitatea de poluare generată. Pentru că aceste echipamente sunt integrate în procesul de producție și nu pot fi identificate ca părți separate, costul va fi estimat fie ca diferență de cost comparativ cu o alternativă disponibilă, fie pe baza ponderii costurilor aferente componentelor de mediu în costurile totale.

CHELTUIELI CURENTE INTERNE: Însumează cheltuielile efectuate pentru operarea, repararea și întreținerea instalațiilor și utilajelor pentru protecția mediului de către personalul întreprinderii. Ele includ salariile și impozitele aferente și cheltuielile materiale (materii prime, materiale, combustibili, energie, apă etc).

CHELTUIELI CURENTE EXTERNE: Cuprind cheltuieli pentru servicii de protecția mediului cumpărate de la terți și *taxele de mediu* (plăți către Fondul de Mediu efectuate în baza OUG nr. 196/2005, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006).

TRANSFERURI: Cuprind toate **transferurile curente și de capital** care sunt destinate să sprijine activitățile care protejează mediul înconjurător

DOMENII ȘI ACTIVITĂȚI PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI

Protecția aerului înconjurător și a climei – include măsuri destinate prevenirii poluării prin modificări de proces; activități pentru tratarea gazelor evacuate și ventilarea aerului.

Gestionarea apelor reziduale – cuprinde măsuri și activități care urmăresc prevenirea poluării prin modificări de proces; administrarea sistemelor de canalizare; epurarea apelor uzate; tratarea și eliminarea nămolurilor de la stațiile de epurare; tratarea apelor de răcire.

Gestionarea deșeurilor – se referă la activități care urmăresc prevenirea generării deșeurilor; colectarea și tratarea deșeurilor; recuperarea deșeurilor; tratarea și eliminarea deșeurilor periculoase; tratarea și eliminarea deșeurilor menajere și asimilate acestora; tratarea și eliminarea deșeurilor nepericuloase, altele decât cele menajere.

Protecția și asanarea solului, a apelor subterane și a apelor de suprafață – cuprinde activități de prevenire a infiltrării de poluanți; decontaminarea solurilor.

Protecția biodiversității și a peisajului – include activități ce au ca scop protecția speciilor; ariilor naturale protejate; reconstrucția ecologică; refacerea mediului acvatic; prevenirea ecologică a fenomenelor naturale periculoase.

ALTE DOMENII DE MEDIU:

Combaterea zgomotului și a vibrațiilor – se referă la activitățile care urmăresc prevenirea prin modificări de proces la sursă; construirea și instalarea de mijloace tehnice antizgomot/vibrații

Protecția împotriva radiațiilor - Se referă la activitățile și măsurile care vizează reducerea sau eliminarea consecințelor negative ale radiațiilor emise de orice sursă. Sunt incluse manipularea, transportul și tratarea deșeurilor radioactive de nivel înalt, adică deșeuri care, din cauza conținutului ridicat de radionuclizi, necesită protecție în timpul manipulării și transportului.

Cercetare și dezvoltare în domeniul protecției mediului - Cuprinde activități efectuate sistematic, cu scopul creșterii nivelului de cunoștințe pentru crearea de noi aplicații. Sunt vizate toate activitățile de cercetare și dezvoltare în domeniul protecției mediului (identificarea și analiza surselor de poluare, stabilirea mecanismelor de dispersie a poluanților în mediu precum și efectele acestora asupra oamenilor, a speciilor biosferei, stabilirea măsurilor și echipamentelor necesare prevenirii sau eliminării tuturor formelor de poluare etc).

Alte activități pentru protecția mediului - Grupează toate acele activități pentru protecția mediului care nu au fost incluse sau nu pot fi incluse în nici o altă categorie din cele deja menționate.

INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ
Bulevardul Libertății nr. 16, sector 5, BUCUREȘTI
Telefon: 021 318.18.71, 021 317.77.70; Fax: +40 021 312.48.75
e-mail: romstat@insse.ro <http://www.insse.ro>
ISSN 1842-578X; ISSN-L 1842-578X

